

'Daar was nòg een Duitser bij en er stonden Duitsers in de poort. We hadden geen kans. We zijn naar binnen geslagen.'¹

Begin april '41 vond in het gebouw van de Hoge Raad het proces plaats. 'Op weg naar het Plein zaten we', aldus Hers,

'in de auto midden tussen de soldaten en er reden soldaten op zijspan naast ons. Ik zat tegenover Lodo. Hij gaf ons even een blik die zei: zullen we proberen, toch onder het zeil weg te duiken? Een soldaat zag het en we kregen met de kolf een slag tegen onze knie. In de wachtkamer zei van Hamel tegen Allers dat het hem zo speet dat ze door hem er bij betrokken waren. De aanklager was geschikt. Haubrock kreeg enorm op zijn donder dat hij bij het onderzoek zo weinig te weten was gekomen. Lodo maakte bij het proces een enorme indruk. Hij stond kaarsrecht voor zijn rechters. Voor de aanklager de eis stelde, werd aan Lodo opnieuw gevraagd of hij wilde zeggen wat zijn opdracht was, hoe zijn code in elkaar zat, enzovoort. Hij weigerde pertinent. 'Als goed Nederlands officier', zei hij, 'eis ik het recht op, datgene niet aan de vijand mee te delen wat het land kan schaden.' Je kon een speld horen vallen.'²

Van Hamel kreeg de doodstraf, Hers en van den Hout levenslange tuchthuisstraf, de oude Allers tien jaar, Mesritz drie jaar. Baas Becking en mevrouw Smit werden vrijgesproken, de twee dochters van Allers naar het *Frauenkonzentrationslager* Ravensbrück overgebracht. Allers en Mesritz stierven in gevangenschap.

Door te zwijgen had van Hamel tientallen het leven gered: drie inlichtingengroepen had hij opgericht; hun financiering had hij via de bankier mr. E. E. Menten gewaarborgd. Maar geen naam, geen adres had hij prijsgegeven.

Zijn vader, prof. mr. J. A. van Hamel, deed na het doodvonnis een beroep op de voorzitter van het college van secretarissen-generaal, jhr. mr. A. M. Snouck Hurgronje: kon het college wellicht op gratie aandringen? Snouck voelde daar niet veel voor. 'Spionage is iets heel ergs', zou hij gezegd hebben.³ De Nederlandse regering te Londen, ingelicht via de Zweedse die in Berlijn de Nederlandse belangen waarnam, gaf zich samen met de Engelse grote moeite, haar eerste agent uitgewisseld te krijgen tegen een Duitse agent die in Engeland gearresteerd was.

De onderhandelingen werden door het *Führerbefehl* doorkruist.

¹ J. F. Ph. Hers, 11 maart 1959. Dit type bronvermelding betekent dat de vermelde gegevens of de aangehaalde woorden ontleend zijn aan de aantekeningen van het gesprek dat met de betrokkene op de genoemde datum gevoerd is. ² A.v.

³ J. A. van Hamel, 27 maart 1958.